CONSEIL D'ETAT - RAAD VAN STATE
LEGISLATION - WETGEVING
7 -05- 1986
Transmis à M. coordination
Overgemaakt aan de H.

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice, le 21 janvier 1986, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté ministériel "relatif à l'indemnité prévue par l'article 379bis du Code judiciaire", a donné le 7 avril 1986 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 21 januari 1986 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van ministerieel besluit "houdende de vergoeding als bedoeld in artikel 379bis van het Gerechtelijk Wetboek", heeft op 7 april 1986 het volgend advies gegeven :

INTITULE.

Le texte néerlandais de l'intitulé du projet doit être rédigé comme suit :

"Ministerieel besluit betreffende de vergoeding bedoeld in artikel 379bis van het Gerechtelijk Wetboek".

PREAMBULE.

A l'alinéa 1er, il convient d'ajouter les mots "..., y inséré par la loi du 17 juillet 1984;".

DISPOSITIF.

Articles 1er et 2.

1. L'article 1er prévoit que le magistrat suppléant qui a droit à l'indemnité prévue par l'article 379bis du Code judiciaire adresse sa demande au Ministre de la Justice, et que cette demande est transmise par la voie hiérarchique et porte l'avis du procureur général.

La "voie hiérarchique" existe assurément au sein du ministère public qui est un corps hiérarchisé. Par contre, les magistrats du siège ne sont pas organisés selon une pyramide de grades. Il existe bien des règles relatives au "rang" et à la "préséance", ainsi qu'un "ordre hiérarchique" des cours et tribunaux, qui doivent notamment être observées dans les cérémonies publiques. Mais les dispositions du Code judiciaire relatives à cette matière (articles 310 et suivants) n'instituent pas un pouvoir hiérarchique de certains juges sur d'autres. Le Code judiciaire prend soin de

préciser les mesures que les présidents des diverses juridictions peuvent exercer à l'égard de leurs collègues, par exemple pour régler l'ordre de service, pour autoriser les absences et les congés, pour prononcer certaines sanctions disciplinaires.

Il n'existe donc pas de "voie hiérarchique" au sein de la magistrature assise.

"L'avis du Procureur général", que le projet prévoit, semble porter atteinte à l'indépendance des magistrats du siège par rapport à ceux du Parquet, s'il s'agit de la demande d'indemnité d'un magistrat appelé à compléter le siège d'une juridiction.

L'article 383, § 2, du Code judiciaire prévoyant que les magistrats admis à la retraite sont désignés pour exercer les fonctions de magistrat suppléant, selon le cas, par les premiers présidents des Cours d'appel et du travail, les présidents des tribunaux ou les procureurs généraux près les cours d'appel, il est proposé de soumettre les demandes d'indemnité à l'avis de ces mêmes magistrats.

2. L'article 2 du projet prévoit que l'indemnité sera différente selon qu'elle se rapportera à une "audience" ou à une "enquête". Cette distinction n'est guère compréhensible puisque les enquêtes ont lieu au cours d'audiences tenues par le magistrat chargé de l'enquête (voyez, notamment, les articles 917, 922 et 943 du Code judiciaire). Il conviendrait sans doute, pour exprimer l'idée du Gouvernement, de parler d'"audience de jugement" et d'"audience d'enquête". Faut-il comprendre que l'indemnité "par audience" inclut le temps du délibéré qui se tient éventuellement en dehors de l'audience ? D'autres devoirs que

ceux de l'assistance à l'audience de jugement ou de la tenue d'une enquête pourraient être remplis par un magistrat suppléant, par exemple en cas d'interrogatoire des parties (articles 992 et suivants du Code judiciaire) ou de descente sur les lieux (article 1007 du Code judiciaire). Il conviendrait donc d'examiner si le texte ne doit pas être complété.

3. Il est plus logique et plus conforme à l'usage que les montants de l'indemnité allouée aux magistrats suppléants soient fixés avant de prescrire le mode d'introduction des demandes.

Dès lors les articles 1er et 2 devraient être intervertis.

4. Les demandes d'octroi de l'indemnité devraient être introduites par trimestre civil, de manière à être en harmonie avec l'annalité du budget.

+

Le texte suivant est proposé :

"Article 1er.-

L'indemnité prévue à l'article 379bis du Code judiciaire en faveur des magistrats suppléants est fixée comme suit :

Cours d'appel et Cours du travail

par audience de jugement : 1.500 francs
par audience d'enquête : 930 francs
par ... : ... francs.

Tribunaux de première instance, tribunaux du travail et tribunaux de commerce

par audience de jugement : 1.200 francs
par audience d'enquête : 750 francs
par ... : ... francs.

Les vacations d'une durée inférieure à trois heures donnent droit à la moitié de l'indemnité fixée ci-dessus.

Article 2.-

La demande d'octroi de l'indemnité est établie en triple exemplaire par trimestre civil.

Elle mentionne les dates, la durée et la nature des prestations.

Elle se termine par les mots :

"J'affirme sur l'honneur que la présente déclaration est sincère et véritable".

Elle est remise, selon le cas, au premier président de la Cour d'appel ou du travail, au président du tribunal ou au procureur général près la Cour d'appel, qui la transmet au Ministre de la Justice en y joignant son avis".

OPSCHRIFT.

De Nederlandse tekst van het opschrift moet als volgt worden geredigeerd :

"Ministerieel besluit betreffende de vergoeding bedoeld in artikel 379bis van het Gerechtelijk Wetboek".

AANHEF.

Aan het eerste lid dienen de woorden "... ingevoegd bij de wet van 17 juli 1984;" te worden toegevoegd.

BEPALEND GEDEELTE.

Artikelen 1 en 2.

1. Artikel 1 bepaalt dat de plaatsvervangende magistraat die recht heeft op de vergoeding als bedoeld in artikel 379bis van het Gerechtelijk Wetboek, zijn aanvraag richt tot de Minister van Justitie, en dat deze aanvraag langs hiërarchische weg moet worden overgemaakt en voorzien moet zijn van het advies van de procureur-generaal.

Er bestaat voorzeker een "hiërarchische weg" bij het openbaar ministerie, dat een gehiërarchiseerd korps is. De zittende magistraten daarentegen zijn niet volgens een gradenpyramide georganiseerd. Er bestaan bij de hoven en rechtbanken wel regels betreffende de "rangorde" en de "voorrang", evenals een "hiërarchische orde", welke onder meer bij de openbare plechtigheden in acht moeten worden genomen. De bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek dienaangaande (artikelen 310 en volgende) stellen evenwel geen hiërarchisch gezag in van bepaalde

rechters over andere. Het Gerechtelijk Wetboek zorgt ervoor de maatregelen te preciseren die de voorzitters van de onderscheiden rechtscolleges kunnen treffen ten aanzien van hun collega's, bijvoorbeeld om de dienst te regelen, om afwezigheid en verlof toe te staan, om bepaalde tuchtstraffen uit te spreken.

Er bestaat dus geen "hiërarchische weg" bij de zittende magistratuur.

Het door het ontwerp voorgeschreven "advies van de procureur-generaal" lijkt afbreuk te doen aan de onafhankelijkheid van de magistraten van het gerecht ten opzichte van die van het Parket, wanneer het gaat om de vergoedingsaanvraag van een magistraat die geroepen wordt om een rechtscollege voltallig te maken.

Aangezien artikel 383, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de in ruste gestelde magistraten, naargelang van het geval, door de eerste voorzitters van de hoven van beroep en arbeidshoven, de voorzitters van de rechtbanken of de procureurs-generaal bij de hoven van beroep worden aangewezen om het ambt van plaatsvervangend magistraat uit te oefenen, wordt voorgesteld de vergoedingsaanvragen aan het advies van diezelfde magistraten te onderwerpen.

2. Volgens artikel 2 van het ontwerp is de vergoeding verschillend naargelang ze betrekking heeft op een "terechtzitting" of op een "onderzoek" (lees : "getuigenverhoor"). Dit onderscheid is onbegrijpelijk vermits de getuigenverhoren plaatshebben tijdens terechtzittingen die worden gehouden door de met het verhoor belaste magistraat (zie onder meer de artikelen 917, 922 en 943 van het Gerechtelijk Wetboek). Om de bedoeling van de Regering weer te geven zou men

wellicht moeten spreken van "terechtzitting" en "zitting voor getuigenverhoor". Moet men het zo verstaan dat de vergoeding "per terechtzitting" mede geldt voor de duur van het beraad, dat eventueel buiten de terechtzitting plaatsheeft ? Andere taken dan meewerken bij de terechtzitting of houden van een getuigenverhoor, zouden door een plaatsvervangend magistraat kunnen worden vervuld, bijvoorbeeld in geval van verhoor van partijen (artikelen 992 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek) of van plaatsopneming (artikel 1007 van het Gerechtelijk Wetboek). Er dient derhalve te worden nagegaan of de tekst niet moet worden aangevuld.

3. Het is logischer en meer in overeenstemming met wat gebruikelijk is, eerst de bedragen van de aan de plaatsvervangende magistraten toegekende vergoedingen vast te stellen en pas daarna te bepalen hoe voor het indienen van de aanvragen te werk moet worden gegaan.

De artikelen 1 en 2 zouden derhalve in omgekeerde volgorde moeten komen.

4. De aanvragen tot toekenning van de vergoeding zouden per kalenderkwartaal moeten worden ingediend om in overeenstemming te zijn met de eenjarigheid van de begroting.

+

De volgende tekst wordt voorgesteld :

"Artikel 1.-

De vergoeding waarin artikel 379bis van het Gerechtelijk Wetboek voor de plaatsvervangende magistraten voorziet, wordt als volgt vastgesteld :

Hoven van beroep en Arbeidshoven

per terechtzitting	:	1.500 frank
per zitting voor getuigenverhoor	:	930 frank
per ...	:	.... frank.

Rechtbanken van eerste aanleg, arbeidsrechtbanken en rechtbanken van koophandel

per terechtzitting	:	1.200 frank
per zitting voor getuigenverhoor	:	750 frank
per ...	:	.... frank.

De vacaties van minder dan drie uur geven recht op de helft van de hierboven vastgestelde vergoeding.

Artikel 2.-

De aanvraag tot toekenning van de vergoeding wordt in drievoud opgemaakt per kalenderkwartaal.

Zij vermeldt de data, de duur en de aard van de prestaties.

Zij eindigt met de woorden :

"Ik bevestig op mijn eer dat deze verklaring waar en oprecht is".

Zij wordt, naargelang van het geval, bezorgd aan de eerste voorzitter van het Hof van beroep of van het Arbeidshof, aan de voorzitter van de rechtbank of aan de procureur-generaal bij het Hof van beroep die ze, met zijn advies, doet toekomen aan de Minister van Justitie".

La chambre était composée de

Messieurs : J. LIGOT, président de chambre,

A. VANWELKENHUYZEN, conseillers d'Etat,
P. FINCOEUR,

C. DESCHAMPS, assesseurs de la section de législation,

F. DELPEREE, assessoren van de afdeling wetgeving,

Madame : M. VAN GERREWEY, greffier,

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. TAPIE, président de chambre.

Le rapport a été présenté par M. G. PIQUET, premier auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

M. VAN GERREWEY.

De kamer was samengesteld uit

Mevrouw : griffier,

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. TAPIE, kamervoorzitter.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. PIQUET, eerste auditeur.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

J. LIGOT.